

Tzedek - Justice II

Trials that had shaped Israel's sense of justice

An Order above which a "Black Flag is Flying"

The Song of the Border Guard - Yehiel Mohar

Facing Mt Sinai - Yehiel Mohar

The Triangle Zone - Nathan Alterman

With the Verdict Nathan Alterman

A Blatantly Illegal Order

לא בשלום כי בפלדים
נוצרת אבל בקום שופט
גם דין המלקמה הוא דין!
אלתרמן עיר היונה

כמו כן, לא כדאי כה לחשש לערעור-
המוֹרָל, כי מוֹרָל הרוֹאֶה סכָּנָה
בפֶּסֶק דין המגִּנָּה פִּשְׁעֵי רֵצַח ברור
הוא מוֹרָל שְׁעָרְעֵר כָּבֵר לְלֹא תִקְנָה.
אלתרמן הטור השביעי

You were not created in peace, but in steel

But when a judge rises to judge

War laws are also Laws!

Alterman - Dove City

Furthermore, it is not worthwhile to fear
the damaging of moral, for a moral that sees danger
in a ruling that admonish obvious war crimes
is a moral that is already incurably damaged.

Alterman. The Seventh Column

שיר משמר הגבול

1956

מילים: יחיאל מוהר

לחן: גד מן

The Song of the Border Guard
Yehiel Mohar 1956

The village is asleep, mountains watch from afar
The olive grove hides secrets in silver
The jackal howl rises with the mist of silence
In the field the wheat ears are dreaming

Toddlers are asleep in the peaceful home
Because guards are watching their dreams
The cypress above is moving
As if praying for home and peace

At night, at night while the village sleeps
We are standing guard
Over garden and fruit, sheep and engine
The guards' platoon is ready

And should a bird of prey rise
And an enemy hand reaches towards precious ones
We are a wall on the house's wall
Whoever touches it will perish

All is asleep; the flower in the wheat ears
The blessing of fruit to the granary
Here at night, when darkness bursts out
We leave fully armed for the watch

So fire doesn't touch our fields
For a tree we grew in pain
For the joy on our children's faces
So that all that was planned shall bloom.

הַכֶּפֶר יָשָׁן, הָרִים צוֹפִים מִנְּגֹד
וְכָרְס הַזֵּיתִים מְכַסִּיף סוּדוֹת
יָלַל הַתֵּן עוֹלָה בְּהַד הַשֶּׁקֶט
וּבשִׁדָּה הַשֶּׁבֶלִים חוֹלְמוֹת

הַטֵּף יָשָׁן בְּבֵית הַרוֹגֵעַ
כִּי מִשְׁמָרוֹת הֶצְבּוּ עַל חִלּוּמוֹ
הַבְּרוֹשׁ מֵעַל נוֹגֵעַ לֹא נוֹגֵעַ
כִּמְפַלֵּל עַל בֵּית וְשִׁלּוּמוֹ

בְּלִילָה, בְּלִילָה, בְּנוּם כָּל הַכֶּפֶר
אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים עַל הַמִּשְׁמָר
עַל גֹּן וְעַל פְּרִי, עַל צֶאֱז וּמְכוּנָה
חֲלִית הַשּׁוֹמְרִים נְכוּנָה.

וְכִי תָבוֹא שָׁעָה וַיַּעַל עֵיט
וַיֵּד אוֹיֵב אֶל הַיָּקָר תּוֹשֵׁט
חוֹמָה אֲנַחְנוּ עַל חוֹמַת הַבַּיִת
וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע בָּהּ וַיֵּאבֵד

הַכֹּל יָשָׁן: בַּשֶּׁבֶלִים – הַקֶּמַח
בְּעַנְפֵים הַפְּרִי בִּלְאֵט מִבְּשִׁיל
אֲנַחְנוּ, שְׁזָרְעֵנוּ כָּאוֹ בְּדָמַע
רוֹצִים לְקַצֵּר בְּרֶגֶן וּבְגִיל!

בְּלִילָה, בְּלִילָה...

וְאִם בַּיּוֹם מִן הַשִּׁדָּה נִבְיָאָה
בְּרַפֵּת תִּנּוּבָה לְאֶסֶם וְאִמְבָּר
הִנֵּה, בְּלִיל, עַת חֲשֵׁכָה תִגִּיחַ
וְחַמוּשִׁים נִצָּא אֶל הַמִּשְׁמָר

לְבַל הָאֵשׁ תֵּאָחַז שׁוּלֵי שְׂדֵנוּ
לְמַעַן עַץ גִּדְלָנוּ בְּכָאֵב
לְמַעַן נִהְרַת פְּנֵי יְלָדֵינוּ
לְמַעַן כָּל שְׁהֵרָה יִלְבְּלָב!

בְּלִילָה, בְּלִילָה.

IN FRONT OF MOUNT SINAI**Yehiel Mohar**

It's not a tale my friends
 It's not a tale my friends
 and it's not a passing dream:
 behold here in front of Mount Sinai
 behold here in front of Mount Sinai
 the thorn-bush is burning.
 And it is flashing in song,
 in the mouths of boys' regiments,
 and the gates of the city
 Are held by the Samsonites
 Oh flame of God,
 in the eyes of the youth,
 oh flame of God -
 in the roars of engines
 this day will yet be retold, my brothers
 of the nation's return to Sinai
 My friends, it's not a dream
 My friends, it's not a dream
 and it's not a dreamer's vision
 from back then till this day
 from back then till this day
 the thorn-bush is burning.
 It is flashing in song of strength
 in the hearts of God
 of the boys of Zion
 and the troop of Israel.
 Oh flame of God...

מול הר סיני**יחיאל מוהר**

לא אגדה רעי
 ולא חלום עובר :
 הנה מול הר סיני
 הסנה, הסנה בוער.
 והוא לוהב בשיר
 בפי גדודי בנים,
 ושערי העיר
 ביד השמשונים.

הו, שלהבת יה - עיני הנערים,
 הו, שלהבת יה - ברעום
 המנועים,
 עוד יסופר על זה היום אחי,
 בשוב העם אל מעמד סיני.

רעי, זה לא חלום
 ולא חזיון הוזה
 מאז ועד היום
 בוער, בוער הסנה.
 לוהט בזמר און
 בלבבות האל
 של נערי ציון
 ורכב ישראל.

הו, שלהבת יה - עיני הנערים...

The Triangle Zone Nathan Alterman

1956

As the details of the Kfar Kassim massacre are slowly revealed after a period of silence and blackout.

When you slowly realize, the details of that horrible deed.

When its darkness and size appear stark naked as a monument,

You compare it to the government announcement about: "Injured", an announcement so blurry-and pale like.

And you would not know if it truly addresses it... as an abyss lies between the facts and their echo.

After you slowly realize the details of that horrible deed,

Details, no hand is raised to tell in writing, not only because of a censorship order...

You know; there is nothing else to write about. No essay no story or song.

For the Hebrew refuses

To skip over an infamous deed committed in Israel. That is the character of this language, that's its nature.

They say: "A trial will be held- end of story, the law will judge and rule its verdict".

They say: "let us leave it for the legal process, is it not enough?" No.

It is not all there is.

The law is ABC (Aleph Beit) a first axiom. It is unconceivable that the crime will not awaken the law.

But even before the court, this chapter is missing a great principle עיקר

No human society can exist, in which an occurrence of such abomination

Will not awaken Tremor and rage. A public rage as well as the human rage

Of private men and women

For without those the justice is but a mechanical, technical, robotic reaction!

A reaction that happens in wilderness in emptiness and not in the midst of a Clear sighted sensible people.

We knew and were told: that the police headquarters were concerned about

The acts of their subordinates

(yet it should be stated that the criminals were not under its orders

On that night of Jewish curfew....)

We knew and were told that the General Staff was shocked, and not one in the government grabbed his head with both hands...

But us, the masses of the House of Israel, they are robbing us of the elementary privilege of knowledge and of justice.

Since from the day of the deed and till now, this chapter is treated

By secret whispers that are no secret anymore as it already travels abroad.

Since then until now the event is covered by darkness

A gag order - not human, not right and futile.

And singers are singing the Border Guards song

While the blood of the pure is digging in it channels and trenches

Thus instead of a clear line separating between the public and its criminals
Between the necessary guard duty and those who turn it into a horror image,
The Sukkah of silence is spread over all
And the investigating committee is the most secretive, most covert and most
dumb of them all.

Thus we all become, without even knowing; from the man on the street
to the heads of staffs and government ministers,
Partners in responsibility for the keeping of a bloody unheard of secret.
So it turns out that a people who intends to be a Light unto the Nations
Does not even show the slightest excitement
About a horror done at the hand of policemen guarding its borders.
It is a matter for the courts, no more.

There is no human society nor a conscientious public
That will not rebel at such a case and will not ask (without the need for
Ethic preachers)
How did it happen, how was it possible for it to happen
And how and what needs to be done so it does not happen tomorrow.
There is no human society that will not be horrified by such and nightmarish
event.

It must at least, make the seats of inspectors and commanders, direct and
indirect tremble a bit.

It must shake embedded notions, it must alarm instructors
And waken the soul-searching and responsibility,
And all that, regardless of the punishment on the heads of the evil doers of
forbidden deeds.

Therefore, not only do we not need to keep these things secret
Not only should we not lock the doors of justice over this crime
And discuss it covertly and with hushed voices
Justice should exceed its frameworks, as this should be discussed in full day
light.

From the temporary elements to the permanent ones.

Only this way it will be made clear that the people is not guilty.

True, it all happened on the verge of a war, on the threshold of great acts and
storms.

But if there is any meaning in weighing of "circumstances" like a prosecutor
raising his voice at ill doings!

It was on the threshold of battles, true. But at the end of that battle's front.

At its southern end, loom the peaks of the mountain of the Ten
Commandments.

תְּחוּם הַמְשָׁלָשׁ

.1956

כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְהִנְלוֹת, אַחֲרֵי תְּקוּפַת אֶפּוֹל וְשִׁחְתָּקָה, פְּרִטִי
הִטְבַּח בְּכַפֵּר-קֹאסִם.

אַחַר שְׁנַת־חֲרוּר לָךְ קִמְעָה-קִמְעָה פְּרִטִי שֶׁל אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה מַחְרִיד.
אַחַר שְׁנַת־גִּלּוֹל לָךְ אֶפּוֹלוֹ וּמַמְדִּיו וְקִמּוֹ תְּשׁוּפִים כְּמוֹ גִּלְעָד,
שׁוֹיֵת כְּגִדּוֹ אֶת הוֹדְעַת הַמְּשָׁלָה, הַהוֹדְעָה עַל "נִפְגְּעִים", הַהוֹדְעָה
הַעֲמוּמָה-הַחֲרוּרִית,
וְלֹא יִדְעֵת אִם אָמֵנָם אֵלָיו הִיא מִתְכַּנֶּנֶת... כִּי תְּהוּם בֵּין הַעֲבָדוֹת
הַמְּבַעֲיָתוֹת וּבֵין הַהֵר.

אַחַר שְׁנַת־חֲרוּר לָךְ פְּרִטִי שֶׁל אוֹהוֹ מַעֲשֵׂה מַחְרִיד,
פְּרִטִי שְׁאִין הֵיךְ מוֹרְמֵת לְסַפְּרָם בְּכַתָּב לֹא רַק מִטְעָמֵי צְנוּרָה מְצוּה...
יִדְעֵת: אֵין לְכַתֵּב עַל כָּל נוֹשֵׂא אַחֵר. לֹא מֵאָמֵר וְלֹא סִפּוֹר וְשִׁיר.
כִּי מְסַרְבֵּת הַעֲבָרִית
לְדַלֵּג עַל נִבְלָה שְׁנַעֲשֵׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל. כִּךָ אִפִּי הַלְשׁוֹן הַזֹּאת. כִּזָּה טִיבָה.

אוֹמְרִים: "הִתְיָה מִשְׁפֵּט - נְסוּף פְּסוּק. הַדִּין יָדוֹן וְאֵת נִירוֹ יִפְסֵק".
אוֹמְרִים: "נִנְיַח זֹאת לְתַהֲלִיף הַמְּשַׁפְּטִי. הָאֵם אֵין דֵּי בְּכָדָז? לֹא.
אֵין זֶה כָּל וְכָל.
הַדִּין הוּא אֶלֶף-בֵּית. מְשַׁקֵּל רֵאשׁוֹן. לֹא יִתְכַּן כִּי לֹא יַעִיר הַפֶּשַׁע
אֶת הַחֵק.
אֵךְ גַּם לִפְנֵי בֵּית-דִּין וְגַם אַחֲרֵי בֵּית-דִּין עוֹד תְּסַרְהַה הַפְּרָשָׁה
עֵקֶר גְּדוֹל.

355

לֹא תִתְכַּן חֲבֵרַת אֲנוּשׁ, אֲשֶׁר מִקְרָה כִּזָּה שְׁנַת־חוֹלְלֵת־הוֹעֵבָה
לֹא יַעוֹרֵר בָּהּ אֶת הַחֲלִחָה וְהַחֲמָה. חֲמַת צְבוּרָגִם זַעֲמִם הָאֲנוּשִׁי
וְהַפְּרִטִי שְׁלֵאֲנָשִׁים וְשֶׁל נָשִׁים.
שָׁכֵן בְּלַעֲדֵי זֹאת אֵין הַמְּשַׁפֵּט כִּי אִם תְּגוּבָה מִיְּכֹנִית טְכֵנִיחַ.
רוֹבֵטִית! תְּגוּבָה
הַמַּתְחוֹלְלֵת בְּשִׁמְמָה וּבְרִיקוֹת וְלֹא בְּקִרְבַּע עִם צְלוּלֵה-כֶּהָ
וּנְכוֹן חוֹשִׁים.

יִדְעוּ גַם הַגֵּד לָנוּ: מִטָּה הַמְּשַׁטְרָה חֲרַד לְשִׁמְעַע פְּעֻלָּבֵשׁ פְּקוּדִיו
(אֵךְ כִּי חוֹבָה לֹמֵר: עוֹשֵׂי הַפֶּשַׁע לֹא הִיוּ כְּפוּפִים לְאַרוּחוֹ-וְסִמְכוֹתוֹ
בְּאוֹתוֹ לַיִל עֶצֶר יְהוּדִים...)
יִדְעוּ גַם הַגֵּד לָנוּ כִּי הַמְּטַכֵּיל זַעֲזַע, וְלֹא אֶחָד בְּמַנְשֵׁלָה תְּפַס רֵאשׁוֹ
נִשְׁתִּי כְּפוֹת יְדֵיו...
אֵךְ מֵאֲתָנוּ, מִהֶמוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל, גּוֹזְלִים אֶת זְכוֹת הַיְסוּד שֶׁל הַיְדִיעָה
וְשֶׁל הַדִּין.

שָׁכֵן מִיּוֹם הַמַּעֲשֵׂה וְעַד עֵתָה נִתּוֹן אוֹתוֹ הַפֶּרֶק לְטַפּוֹל
שֶׁל לַחֵשׁ סוּד שְׁאִינוֹ סוּד כִּי כְּבֵר יִצָּא הוּא לְשׁוֹטֵט בְּאַרְצוֹת חוּץ.
שָׁכֵן מֵאֵז וְעַד עֵתָה אוֹפֵף אֶת זוֹ הַפְּרָשָׁה אֶפּוֹל,
אֶפּוֹל לֹא-אֲנוּשִׁי וְלֹא-צִדִּיק וְלֹא-נְחוּץ.
חֲמָרִים וְזִמְרוֹת שָׁרִים אֶת שִׁיר-מְשִׁמֵר-הַנְּבוּל
וְקוֹל דְּמֵי נְקִיִּים חוֹפֵר אֶפִּיק בּוֹ וְעָרוּץ.

וְכֵן בַּמָּקוֹם הַקּוֹ הָעֵז וְהַכְרֹר אֲשֶׁר יִפְרִיד בֵּין הַצְּבוּר וּבֵין פּוֹשְׁעָיו.
 בֵּין מְלֹאכֶת הַמְּשָׁמֵר הַהִכְרָחִית וּבֵין הוֹפְכֵי צְלָמָה לְצֶלֶם חֲרָדוֹת,
 נִפְרָשֶׁת סִכְתָּהּ שֶׁל הַשְׁתִּיקָה עַל כָּל וְכָל יַחְדָּו
 וְהוֹעֵדָה אֲשֶׁר הוֹקֵמָה לַחֲקֹר הִיא הַסּוּדִית. הַחֲשָׁאִית וְהָאֵלֶמָּה שְׁבוּעָדוֹת.

וְכֵן נִהְיִים כְּלֵנוּ, בְּלִי־מִשִּׁים וְעַל כָּרְחֻנוּ, מֵאִישׁ הַרְחוּב וְעַד רֹאשֵׁי
 מַטּוֹת וְעַד שָׂרִים בְּמִמְשָׁלָה.
 כְּשֶׁתִּפְּסִים לְאַחֲרִיּוֹת־שְׁמִירַת־סוּדוֹ שֶׁל מַעֲשֵׂה דָמִים בַּל יִשְׁמַע קוֹלוֹ,
 וְכֵן יוֹצֵא כִּי עִם הַמְתַּעַמָּד לֵהִיּוֹת אוֹר לְגַיִּים אֵינּוּ מֵרָאֵה סִימָן שֶׁל
 הַתְּרַגְּשׁוֹת קֵלָה
 עַל זַעֲוָה שְׁנַעֲשֶׂתָהּ בִּידֵי שׁוֹטְרִים שׁוֹמְרֵי־גְבוּלוֹ. עֲנִין לְבֵית־הַדִּין
 הוּא, וְתוֹ לֹא.

לֹא תִתְּכֵן חֲבֵרַת אֲנוּשׁ, לֹא יִתְּכֵן צְבוּר בִּרְ־הַקְּרָה
 שֶׁלֹּא יֵהֵם לַעֲת מְקַרְהַ כֹּזֵה וְלֹא יִשְׁאַל (בְּלִי הַצְּטָרְכוֹת לְמִטְּיִפֵי מוֹסֵר)
 כִּיצַד קָרָה מֵה שֶׁקָּרָה וְאִיךְ יְכוּל הִיָּה לְקֵרוֹת מֵה שֶׁקָּרָה
 וְאִיךְ וּמֵה חֵיב הוּא לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא תִקְרָה כֹּזֵאת מִחֵר.

לֹא תִתְּכֵן חֲבֵרַת אֲנוּשׁ אֲשֶׁר מְקַרְהַ כֹּזֵה לֹא יִחְרִידֶנָּה כְּסִיּוֹט,
 וְלֹא יִרְעִיד בָּהּ, לְפָחוֹת בְּמַעַט, כְּסֵאוֹת שֶׁל מַפְקָחִים וּמַפְקָדִים גַּם
 יִשִּׁירִים וְגַם לֹא־יִשִּׁירִים.
 וְלֹא יִרְעִישׁ בָּהּ מְשָׁנִים שְׁנֹשְׁתָּרְשׁוּ וְלֹא יִזְעִיק מוֹרֵי פִקּוּד וְהַדְּרָכָה
 וְלֹא יַעִיר בָּהּ אֶת הַשְּׁבוּן־הַנִּמְשָׁ וְהָאֲחֲרִיּוֹת.
 וְזֹאת מִחוּץ לְעִנְשׁ שִׁיחוּל עַל רֹאשׁ עוֹשֵׂי הַתּוֹעֵבָה הָאֲסוּרִים.

לִכֵּן לֹא זֶה בְּלִבְדֵי שְׂאִין לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבָרִים בְּסוּד,
 לֹא זֶה בְּלִבְדֵי שְׂאִין לְנַעַל דְּלִמִּי מִשְׁפָּט עַל זֶה הַפֶּשַׁע וְלָדוֹן בּוֹ
 בְּמִלְחָמָה וּבְמִכְסָה,
 כִּי הַדִּין צָרִיךְ לְחַלֵּג מִמְּסַגְרָתוֹ, כִּי יֵשׁ לָדוֹן עַל כָּל בְּאוֹר מְלֹא,
 מִנִּי גוֹרְמֵי צָרָאֵי וְעַד גוֹרְמֵי יִסוּד,
 כִּי רַק בְּדֶרֶךְ זֶה יִגַּד וְיִקְבַּע כִּי אֵין לַעֲם הַזֶּה יָד בְּאִשְׁם הַזֶּה.
 אֲמָנָם — עַל סֵף הַמְּלַחְמָה הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה. עַל סֵף מְסָה גְדוּלָה וְסַעַר רַב
 אִךְ אִם יֵשׁ טַעַם לְחֻשְׁבוֹן שֶׁל „נִסְבוֹת“... קִטְט גוֹר נוֹשֵׂאת קוֹלָה
 עַת עֲבָרוֹת:
 עַל סֵף זִירַת קְרֻבוֹת הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה. אֲכֵן אֲכַל בְּקִצֵּה זִירַת הַקְּרָב,
 בְּפִאֲתֵי דְרוֹם שֶׁל הַזִּירָה הַזֹּאת קָמִים צוֹקִיּוֹ שֶׁל הַר עֲשָׂרַת מְדַבְּרוֹת.

With the Verdict (The Kfar Qassim Trial)

Nathan Alterman

1958

And then a truck came and out of it was forced down and made to stand at attention and slayed

With the fire order, a flock of pleading women with maidens - - -

And we repeat this not in order to cloud the senses, on the contrary

In order to scatter fog and darkness.

Simple so we take it to heart, what is this really all about - with all the importance and due respect

To testimonies of good conduct and those of loyal service and character witnesses...

So that we can simply pay attention to what actually happened

In this delicate matter about which we are chatting.

Two years had gone by until the wall of the defense and procedures

Until it became clear that it is possible to call this a murder.

And many are those who wrinkle their brows deeply

With cloud covered worried gravity

And they say, this well-reasoned verdict

Forces us to notice a very dangerous point.

It calls for a discussion of an important question

Such as what is the principle that maintains

The level of a soldier's obedience to an order

As well as the definition of discipline.

So they say, the thoughtful ones, and already

They drag this question to the table

But before they rise to see it as a central one עיקר

They should be silenced.

It is truly a very valid and important question

But the subject matter in front of us

Is calling in spite everything, not it.

It is not the one seeking and answer from our Mavens

The question (at this early stage...)
Is not the question
Of The notion of discipline
But the question of blood thirstiness

And that of the notion of horrible cruelty.
The problem (this time) is not that
of a soldiers subordination to an order
But that of the subordination of a soldier and an order
To devouring ruthlessness and sane reporting...

Therefore our commentators should do well
To steer off from the superficial and go for the content
Lest we hear that night of abomination laugh aloud
As we turn its lesson upside down.

As the heavy trial is over let us note
The defense battle of the commander and his deputy
Its two top sentenced ones
To find every extenuating circumstance merit

Mountain of claims of the mighty defense
Were piled and rose between them and their punishment
And every speck of a reason was called upon
To be heard and stand on their side.

They have done everything they have exhausted it all.
That the natural way and their right.
And yet a chilly tremor may pass you
If the following thought crosses your mind:

A thought that says that the weeping
Of mothers and girls facing guns and terror
Did not awaken in them even one single part
Of sixty, not even of a hundredth.

Not even one in thousand or ten thousand
Of the measure (how shall we say this?) of kind treatment
They had claimed so fiercely for themselves.

D

And after the court had given its verdict
We should turn fast (not to rest)
To the things that also call for imprisonment -
The way of thinking and the spirit of the times.

To ideas and inclinations spreading fast
And still going, in cases like this
They will not be able to say: not our hands have spilled the blood
Since they do have a hand and they too share a portion.

As they have a share in the nature
of that "Set of Orders" delivered that evening
As they have a nice sized hand
In the spirit and wording of that chapter

Either or, we need to get to work
And do it energetically and well
In the social tool, the working tools
Addressing both roots and treetops.

Yes, with tools of sovereignty, to dedicate and contribute
A little of the enthusiasm of the steering wheel holders
To include occasionally in an day's order
The proper attitude to this sickness

And especially, of course, to prevent deeds
of tyranny and ruthlessness (from who have we inherited it?)
To simply prove that this business
Is dangerous to whoever will do it as it is punished

A state in which such work
Is not done - chaos still peeps
There is negligence here
The like of which we have seen nowhere else.

עם פסק-הדין

.1958

א

וְאִזּוּ הַגִּיעָה מִשְׁאִית וּמִתּוֹכָה הוֹרְדָה וְנִעְרְכָה בְּסֶף וּנְקֻטְלָה
 בְּפִקְדוֹת־אִשׁ עֲדַת נָשִׁים מִתְחַנְנוֹת עִם יְלָדוֹת --
 וְאֲנִי מְזַכְּרִים זֹאת לֹא לְשֵׁם עֲרֻפּוֹל־חֹשִׁים, כִּי אִם לְהַפְּךְ --
 לְפָאוּר שֶׁל עֲרַפְלִים וְאִפְּלִי,
 פְּשׁוּט כְּדֵי לְשִׁים אֶל לֵב בְּמָה בְּעֵצָם מְדַבֵּר, - עִם כָּל הַהֲחָשָׁבָה וְהַכְּבוֹד
 לְעֵדוּיֹת הַתְּנַהֲגוֹת־טוֹבָה וְעֵדוּיֹת שְׂרוֹת־מָסוּר וְעֵדֵי־אִפִּי...

פְּשׁוּט כְּדֵי לְשִׁים אֶל לֵב מֵה הַתְּרַחֵשׁ בַּפְּעַל
 בְּפִרְשָׁה הַעֲדִינָה־כְּבִיכּוֹל שֶׁבָּה מְנַלְנָלִים אָנוּ שִׁיחָה.
 שָׁכַן עָבְרוּ שְׁנֵתִים עַד שֶׁהִבְקִעוּ חוֹמוֹת שֶׁל סַנְטוֹרִיָּה וְסִיגֵי נְהַל
 וְעַד שֶׁהִתְבָּרַר כִּי יֵשׁ יִכְלֹת לְהַגְדִּיר זֹאת כְּרִצִּיחָה.

ב

וְרַבִּים מְקַמְּטִים אֶת מִצְחָם בְּמַעֲמָק.
 בְּחִמְרָה דְּאוּגָה וְלוֹטָה־עֲנִנָּת,
 וְאוֹמְרִים: פֶּסֶק־הַדִּין הַלְזָה הַמְנַמֵּק
 מְחִיב תְּשׁוּמַת־לֵב לְנִקְדָּה מְסַכָּנָת.

מְחִיב הוּא דִּיּוֹן בְּשִׂאלָה נִכְבְּדָה,
 כְּגוֹן מֵהוּ עֶקְרוֹן הַתְּפִיסָה הַקּוֹבַעַת

359

את מִדַּת כְּסִיפּוֹתוֹ שֶׁל חֵיל לְפִקְדָה
 וְאֵת טִיב הַגְּדֵרֹת הַמְּשֻׁנָּה מְשֻׁמָּעַת.

כִּךְ אוֹמְרִים בְּעֵלֵי־הַמְּחֻשְׁבֵּת וְכִכְר
 גּוֹרְרִים הֵם אֵת זֶה הַשִּׂאלָה אֶל הַפְּרָק.
 אֵךְ בְּטָרֵם קוֹמֵם לְרֹאוֹתָהּ כְּעֶקֶר
 טוֹב הִיָּה לוֹ הַגֵּד לָהֶם חֲרָשׁ:

הַשִּׂאלָה הִיא אֲמֵנָם נִכְבְּדָה וְנֹאוֹתָה,
 אֵךְ אוֹתוֹ הַעֲנִין הַגְּדוֹן לְפָנֵינוּ
 מְעוֹרָר וְגוֹרָר - חֲרָף כָּל - לֹא אוֹתָהּ.
 וְלֹא הִיא הַתּוֹבַעַת הַשׁוֹבָה מִמְּבִינֵינוּ.

הַשִּׂאלָה (בְּשִׁלְבַּת הַלְזָה הַמְּקַדֵּם...)
 אֵינָה שִׂאלָה
 הַמְּשֻׁנָּה מְשֻׁמָּעַת,
 כִּי אִם שִׂאלַת הַמְּשֻׁנָּה צְמֵאוֹן־דָּם
 וְשִׂאלַת הַמְּשֻׁנָּה אֲכֹרוֹת־מְזוּעָת.

הַבְּעִיָּה (זֹאת הַפְּעֵם) אֵינָה בְּעִיָּת
 כְּסִיפּוֹתוֹ שֶׁל חֵיל לְפִקְדָה־וְקוֹבַעִיָּה,
 כִּי מִדַּת כְּסִיפּוֹתָם שֶׁל פִּקְדָה וְחֵיל
 לְהַפְּקֵר הַטּוֹרֶף־וְשִׁפוּי־וּמְדוּחַ...

אף לא חלק מאֵלֶּךָ וְלֹא מֵרְבוּא,
מִמֵּדֶת (אֵיךְ לומר זאת?) הֵיחָס הַחֵם
לְנִסְבוֹת הַמְקֵלוֹת (הַרְבוּת, הַרְבוּת!)
שֶׁתְּבִעוּ הֵם בְּתִקְוָה כְּזֶה לְעֲצָמָם.

ד

וְלֹאֲחֵר שֶׁהוֹצִיא בֵּית־הַדִּין אֶת הַגִּזְרֵי
יֵשׁ לְפָנוּת בְּדַחֲפוֹת (לֹא לְנוֹחַ)
אֶל דְּבָרִים שֶׁגַּם הֵם חִיבִים מֵאֲסֵר –
אֶל סִנְנוֹן־הַמַּחְשָׁב וְהַלְכֵי־הָרוּחַ.

אֶל רוּחוֹת וְנִטוּיֹת נוֹדְעוֹת שֶׁרוּחוֹ
וְרוּחוֹת גַּם כִּיּוֹם. בְּמִקְרִים כִּמוֹ אֵלֶּה
לֹא יוֹכְלוּ הֵן לומר: לֹא יְדִינוּ שֶׁפָּכוּ.
שֶׁכֵּן יֵשׁ לָהֶן יָד. שֶׁכֵּן יֵשׁ לָהֶן חֵלֶק.

שֶׁכֵּן יֵשׁ לָהֶן חֵלֶק בְּכֹל מֵהוּתָהּ
שֶׁל־קְבוּצַת הַפְּקָדוֹת־שֶׁנִּתְּנָה לְבוֹא־עָרֵב,
שֶׁכֵּן יֵשׁ לָהֶן יָד, בְּמִדָּה נְאוּתָהּ,
בְּרוּחוֹ וּכְתֻבָּהּ שֶׁל כָּל אוֹתוֹ פָּרָק...

כָּךְ אוֹ כֵּךְ – יֵשׁ לְגִשְׁתׁ אֶל זֶה הַמְּלֶאכֶה
וְלְגִשְׁתׁ בְּתִקְוָה וּבְמִרְץ.
גַּם בְּכִלֵּי־הַחֲבָרָה, גַּם בְּכִלֵּי־מְמֻלָּכָה
שִׁפְטוֹ גַּם אֶל שָׂרֵשׁ וְגַם אֶל צְמֶרֶת.

כֵּן, בְּכִלֵּי מְמֻלָּכָה. לְהַקְדִּישׁ וְלִתְרַם
לְכָךְ קִצְתׁ מִמֶּרְצֵם שֶׁל תּוֹפְשֵׁי הַהֵגָה.
לְהַבִּיא לְפַעֲמִים גַּם בְּחוּף פְּקֻדַת־יוֹם,
לִידִיעַת כָּל דְּרֻגוֹת, אֶת הֵיחָס לְגַנֵּעַ...

וּבִיחוד, כְּמוֹכֵן, לְסַבֵּל מֵעֲשֵׂי
עֲרִיצוֹת וְשִׁרְרוֹת (מֵאֵת מִי זֹאת יִרְשָׁנוּ?).
לְהוֹכִיחַ פְּשׁוּט כִּי הָעֵסֶק הַזֶּה
מִסְכֵּן לְעוֹשָׂהוּ שֶׁכֵּן נִעְנֵשׁ הוּא.

מְדִינָה אֲשֶׁר אֵין נַעֲשִׂית בְּחוּכָה
עֲבוּדָה שְׁכֹזֵאת – עוֹד מְצִיץ בָּהּ הַתְּהוּ.
וְשִׁנָּה בְּעִנְיַן הַלְּזוּה הַזֶּה
לֹא הִיָּתָה בְּכֹל תְּחוּם מִתְּחוּמֵינוּ כְּמוֹךָ.

וְלִכֵּן יִגְמְלוּ פִּרְשָׁנֵינוּ טוֹבָה
אִם יִסְטוּ מִטֶּסֶל, וְאֵל חוּף יִגִּיעוּ.
פֶּן נִשְׁמַע אֵיךְ צוֹחֵק אוֹתוֹ לִיל תוֹעֵבָה
בְּרֹאוֹתוֹ כִּי הוֹפְכִים אֶת לְקַחוּ עַל פִּיהוּ.

ג

וְעַם תָּם הַמְשַׁפֵּט הַכְּבֵד יִצִּין
אוֹתוֹ קָרֵב־הַמְנַן הַנוֹאֵשׁ שֶׁעָרְכוּ
שְׁנֵי רֹאשֵׁי־דוֹנֵיו, הַמְפַקֵּד וְהַסֵּנֵן,
לְמִצִּיאת כָּל סִבָּה־מְקַלָּה וְצַד־זְכוּת.

הַרְרֵי טַעְנוֹת סְנוּרִיָּה עוֹה
נִעְרְמוּ וְנִבְהוּ בֵּין עֲנֻשָׁם לְבִינָם
וְכָל קִרְט־נְמוּק־מִיַּע הַזַּעַק
לְהַשְׁמִיעַ דְּבָרוֹ וְלִקְוֹם לִימִינָם.

הֵם עָשׂוּ אֶת הַכֹּל. הֵם מְצֹו אֶת הַכֹּל.
וְזֶה דְרֶךְ הַטֶּבַע. זְכוּתָם הִיא מִיִּסוּד.
אֵךְ בְּכֹל זֹאת עוֹבֵר בְּךָ רֵעֵד שֶׁל קֶרֶן
עַת עוֹלָה עַל לְבָב מַחְשָׁבָה שְׁכֹזֵאת:

מַחְשָׁבָה הָאוֹמְרַת לָךְ כִּי בְכִית
אִמְהוֹת וְיִלְדוֹת מוֹל רוֹכִים וְאִמָּה
לֹא הַעִירָה בָּהֶם אֵךְ לֹא חֵלֶק אֶחָד
מִשְׁשִׁים, אֵךְ לֹא חֵלֶק אֶחָד מֵמֵאָה, –

A Blatantly Illegal Order

In 1957, the Israeli legal system established the concept of a 'blatantly illegal order' to explain when a military order (or in general, a security-related order) should be followed, and when an order *must not* be followed. The concept is explained in 1957 by the infamous [Kafr Qasim massacre](#) ruling.

The Kafr Qasim trial considered for the first time the issue of when Israeli security personnel are required to disobey illegal orders. The judges decided that soldiers do not have the obligation to examine each and every order in detail as to its legality, nor were they entitled to disobey orders merely on a subjective feeling that they might be illegal. On the other hand, some orders were manifestly illegal, and these must be disobeyed. Judge [Benjamin Halevy](#)'s words, still much-quoted today, were that "The distinguishing mark of a manifestly illegal order is that above such an order should fly, like a black flag, a warning saying: 'Prohibited!'."

(Lippman, Bilsky).^{[17][18]}

פקודה בלתי חוקית בעליל

הכלל המקובל בצבא הוא שחייל חייב לציית לפקודה הניתנת לו, ולמלא אותה על הצד הטוב ביותר. כלל זה היוני לפעולתו התקינה של הצבא, אך יש לו חריג, כאשר הפקודה שניתנה היא **פקודה בלתי חוקית בעליל**. חריג זה נקבע כתקדים על ידי השופט **בנימין הלוי**, בפסק הדין שנתן במשפטם של מבצעי **טבח קאסם**: (1957)

סימן היכרה של פקודה "בלתי חוקית בעליל" - מן הדין שיתנוסס כדגל שחור מעל לפקודה הנתונה, ככתובת אזהרה האומרת: "אסור!". לא אי חוקיות פורמלית, נסתרת או נסתרת למחצה, לא אי חוקיות המתגלה רק לעיני חכמי משפט חשובה כאן, אלא: הפרת חוק גלויה ומובהקת, אי חוקיות ודאית והכרחית המופיעה על פני הפקודה עצמה, אופי פלילי ברור של הפקודה או של המעשים שהפקודה מצווה לעשותם, אי חוקיות הדוקרת את העין ומקוממת את הלב, אם העין אינה עיוורת והלב אינו אטום או מושחת - זוהי מידת אי החוקיות הדרושה כדי לבטל את חובת הציות של חייל ולהטיל עליו את האחריות הפלילית למעשיו.^[1]